

Jaromír Neumann (1924-2001)

Vystudoval estetiku u Jana Mukařovského a dějiny umění u Antonína Matějčka na FFUK. Zde působil v letech 1951-1967 jako docent a do roku 1970 také jako profesor.

Jeho první publikace z raných 50. let se vyznačují pokusy o aplikaci marxisticko-leninovských teorií umění při interpretaci českého barokního umění. V 60. letech se však od těchto teorií distancuje.

1960-1970 nejvýznamnější období jeho badatelské činnosti - vedl ústav dějin umění AVČR, poté komunisty odvolán a působí nadále jako vědecký pracovník v NG do 1986, poté uvězněn. Dočetly jsme se, že oficiální důvody k tomu byly nezákonný obchod se starožitnostmi v 80. letech, nemáme však více informací ze seriózního zdroje. Myslíme si také, že to mohlo být celé vykonstruované, neboť první persekuce byly již v 70. letech, kdy byl odvolán z Ústavu dějin umění.)

Neumannova nejvýznamnější badatelská činnost – 60. léta a „renesance“ Obrazárny Pražského hradu, atribuce a znovuobjevení opomíjených barokních děl a s tím spojené mezinárodní sympóziu roku 1965.

70. léta – věnuje se nejvýznamnějším osobnostem českého baroka - velké výstavy Karlu Škrétovi, Petru Brandlovi a s nimi spojené katalogy, píše monografie o M. L. Willmanovi, J. K. Liškovi (ty však nikdy nevyjdou)

V této době je také nucen odejít z Ústavu dějin AVČR a bylo mu tudíž odepřeno podílet se na vytváření dvoudílné edice o českého baroku publikované akademií věd. Je to velmi paradoxní věc, protože v na poli českého baroku byl právě Neumann bezesporu osobností s nejširším spektrem rozhledu, jejíž názor by v této dodnes přední publikaci neměl chybět. Nelze však přehlédnout, že publikace tak jak je napsaná, čerpá právě z poznatků a koncepce českého baroku přijaté v 60. letech.

Svůj široký rozhled a podrobnou znalost nejdůležitějších malířských osobností uplatnil také ve znalectví, kde atribuoval řadu sporných a opomíjených děl - uvedeme na příkladu žamberského oltářního obrazu.

V závěru shrneme Neumannův význam pro dějiny českého barokního umění – znalec, který atribuoval přední díla české barokní malby, osobnost, která dala popud k novému přestudování období českého baroka a měla zásadní podíl na tomto historickém konstruktu dodnes platném.

Použitá bibliografie:

Pešina, *Jaromír Neumann: Itálie* (recenze, *Výtvarné umění*, 10, 1, 1960/03/15, s. 38-39)

Neumann, *Obrazárna Pražského hradu*. Praha 1966

Neumann, *Český barok*. Praha 1969

Neumann, *Karel Škréta: 1610-1674*, katalog k výstavě. Praha 1974

Neumann, Itálie: *Z cesty za uměním I.*, Praha 1978

Neumann, *Francesco Trevisani v Čechách. Žamberský obraz a jeho autor*. Vysoké Mýto 1979

Neumann, *Rudolfínská Praha*. Praha 1984

Neumann, *Škrétové: Karel Škréta a jeho syn*. Praha 2000

Konečný, Hausenblasová, Šroněk, *Ústav dějin umění AV ČR 1953 - 2003*. Praha 2003